СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 87. Джерзи Сити, Н. Дж., четвер, 15. квітня, 1926. VOL. XXXIV. No. 87. Jersey City, N. J., Thursday, April 15. 1926. THREE CENTS

НОВІ КРОВАВІ ЗАВОРУШЕННЯ В ГЕРИНІ

ГЕРИН, Илинойс, 13. квітня. — З приводу правиборів прийшло нині до нової боротьби межи Кленсменами а їх противниками, яка знова потягнула за собою жертви в людях, як се було 13 місяців тому назад.

Бійку мали почати сим разом противники Клена, які, як кажуть, змовилися вбити 9 провідників місцевої організації. Вони й почали стрілянину коло Масонської Святині, яка відтак і перекинулася на другі части міста. Погибло в сій стрілянині 6 людий, а то 3 зі сторони Кленсменів, а 3 зі сторони їх противників. В стрілянині віддано до тисячу вистрілів. Вона тревала, поки не надійшла стейтова міліція та не стала патролювати місто.

СЛІДСТВО В СПРАВІ ПРОГИБІЦІЇ.

ВАШИНГТОН, 13. квітня. — Перед субкомітетом сенатового комітету для судових справ, який тепер занятий веденнем слідства в справі прогибіції, ставали нині далі свідки, покликані противниками прогибіції.

Зі свідків велике враження зробив о. Касачун, котрий через 14 літ був парохом у майнерськім місточку Шугар Ноч. Він заявив, що прогибіція мала незвичайно шкідливий вплив на моральність майнерських робітників та їх родин. Наслідком прогибіції знесено салуни, але пиятика перенеслася зі салунів до домів. Коли давнійше пили лишень старші люди, нині пють навіть діти.

Незвичайно цінні причинки до наслідків прогибіції предложив комітетови Стенлі Шерк, директор дослідного бюра при Лізі Поміркування. Він виказував, що прогибіція збільшила пиятство серед дітвори та її злочинність.

ПАСЕЙСЬКИЙ СТРАЙК.

ПАСЕЙК, Ню Джерзі, 13. квітня. — Повітова поліція збирається повторити в Пасейку те саме, що вона зробила в близькому Гарфілді. Поліція думає, що в сей спосіб, через арештованне страйкових провідників та повну заборону страйкових походів та пикетовання, вона потрафить зовсім зломати страйк.

Проти сих заходів поліції підносять протест місцеві й нюйорські ліберали, які збираються подати поліцію до суду.

ЗЛОВИЛИ „РАДІОВОГО ЗЛОДІЯ".

НЮ ЙОРК, 13. квітня. — Підчас бейзболової гри на „Поло Гравндс" поліція арештувала Павла Е. Гилтона, котрий має бути ославленим „радіовим опришком", що не лишень обкрадав богацькі доми в Вудгейвені, в дільниці Квінс, з радіових машин, але й тероризував населенне й поліцію. Підчас арештовання Гилтон пробував стріляти до поліцменів, але сі йому не дали. На поліції Гилтон мав відразу признатися, що се він убив одного поліцмена, який його хотів піймати, та що він вломився до 29 домів та украв 14 радіових машин. На оправдання своїх учинків мав він подати, що він любив музику.

УРЯД ЗМІНЯЄ СВОЮ ФАРМЕРСЬКУ ПОЛІТИКУ.

ВАШИНГТОН, 13. квітня. — Прихильні урядови сенатори внесли в конгресі проекти про допомогу уряду фармерам. Після сих проєктів уряд мавби взяти живу участь у продажі фармерських продуктів. Сі проекти стоять у різкій противорічности до попереднього становища федерального уряду.

ПРОГИБІЦІЯ В СТЕЙТАХ.

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 13. квітня. — Обі палати стейтової нюйорської леґіслатури займалися нині справою прогибіції, і ухвалили противні собі резолюції. Сенат приняв резолюцію, після якої питанне прогибіції повинно бути віддане під народне голосованне, а палата послів ухвалила незначною більшостю голосів, що стейтовий уряд має піддержувати федеральний уряд при виконуванню прогибіції.

ПОХІД ПРОТИ БЕЗЗАКОННОЇ ЛІКАРСЬКОЇ ПРАКТИКИ ХІРОПРАКТОРІВ.

НЮ ЙОРК, 13. квітня. — Перед великою лавою присяжних суддів поставлено нині 15 хіропракторів, обжалованих за беззаконне практикованне медицини. Кавцію встановлено на пів тисячки долярів від обжалованого.

ЗЛОВИЛИ РИБУ З МЕДАЛИКОМ.

НЮ ЙОРК, 13. квітня. — Рибаки рибацького паровика Елис енд Милдред, що під командою капітана Джана Мореша ловили рибу на Атлантійському океані, витягнули з моря при однім полові рибу макарелю з медаликом у хвості. Декотрі з них, більше забобонні, вже думали про якесь чудо, а другі потащили її сейчас до капітана. Капітан прочитав напись на медалику та пояснив рибакам, що медалик причепило рибі на хвіст федеральне бюро риболовства, яке й просить рибаків, які зловлятьтаку рибу, щоби доставили її до бюра. Рибаки так і зробили.

Зі заяви бюра виходить, що воно хотіло прослідити мандрівки макарелі в морю. Се йому однак мимо найкращих зусиль не вдавалося. Нарешті урядники попали на думку зазначити риби, які були розплоджувані в урядових рибарських ставах, при помочи таких медаль. З того, де й коли їх половлять, уряд сподіється дізнатися, куди й коли риби мандрують в океані. Урядники кажуть, що зловлена отсими рибаками макареля перебула від свого випущення в 1923. році дорогу 10 до 15 тисяч морських миль.

КУРАТОР СОБІНСЬКИЙ ПРО НАЗВУ „МАЛОПОЛЬСКА".

Поляки, бажаючи після заняття Львова затерти всякий, навіть найдальший слід українського походження нашої части краю в його назві, ввели на означення Галичини без ніякої наукової основи назву „Малопольска". Принялася вона тільки серед них і серед патріотичних Жидів з патріотичної „Хвілі". Одначе таки серед самих Поляків проявляється проти того невмісного терміну протест. Ось що про це пише такий ряний Поляк, як куратор львівського (на основі „патріотичної" номенклятури повинно бути „малопольського." — Прим. складача) шкільного округа п. Собінський у своїм підручнику „Географія Польщі": Блендна так з історичнего, як і географічнего становіска ест назва „Малопольскі". Географічне поенце „Малопольскі" не обейме вцале доржеча Днестру, сама назва зась „вижини малопольскей", лежонцей поза обшарем билей Галіції, довудзі юж, як бардзо блендним ест назване билей Галіції „Малопольском". Так само окресьлене „Малопольска всходня" в значеню дзісейшем не ест узасаднионе гісторіон ані географіон. (Собінські. Географія Польскі, стор. 192).

НА ЩО ЙДУТЬ ФОНДИ З ПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО СКАРБУ?

В Княжу коло Снятина вже цілий рік урядує міністеріяльна комісія, що має за завдання працювати над реґуляцією польсько-румунського кордону. В склад цієї комісії входить урядовець з рангою міністра і двох инших високих урядовців. Ця трійця має спеціяльну куховарку і шофера з автом — обоє аж з Варшави. Удержання цих трьох панків коштує місячно ні більше ні менше тільки 15,000 зол. А вислід „праці" комісії такий, що за цілий рік вона „ствердила", що Черемош підмиває польський беріг і через те Польща стратила одну восьму часть морга... Це ствердження коштувало польський скарб тільки 200,000 зол.

НОВИЙ ДОНОС ПОЛЬСЬКОЇ ГАЗЕТИ.

Черговий донос „Слова Польского" звертається цим разом проти „прив. руської школи ім. Шевченка у Львові при вул. Мохнацького", в якій учителька польської історії питає, мовляв, учениці в VI. кл. постійно по українськи. В годинах призначених на польську мову, вона нібито каже дітям оповідати зміст польських уступів по українськи, але наказує дітям, аби на випадок приходу візитатора зрадилися з тим, що на годинах польської мови й польської історії говорять по українськи. Школа ця — пише „Сл. П." — має право прилюдности.... Справді огида й омерзіння збирає читати ці божевільні доноси й вигуки побитих сліпотою маняків. Та скінчиться колись і нинішня ера нинішних донощиків...

ПАМЯТКИ ПО І. ФРАНКОВІ.

Дня 28. травня минає 10 років від смерти великого мистця пера, д-ра І. Франка. Покійний завіщав цілу свою бібліотеку й архів Нуковому Т-ву у Львові і тимсамим вказав куди треба присилати памятки по нім. Вважаємо їх національним майном, котре повинно бути збережене не в приватних руках, але в нашій культурній інституції. Щоби дати примір, Наукове Товариство ім. Шевченка закупило від родини І. Франка домашню обстанову (стіл, бюрко, крісло), при якій покійний творив свої наукові, літературні, публіцистичні праці. З часом буде утворена спеціяльна кімната ім. Франка, в якій найдуться його архів, бібліотека і взагалі всі памятки по ньому. Тому Наукове Товариство ім. Шевченка відкликується до українського громадянства з просьбою надсилати до Архіву Товариства листи Франка, спомини про нього, його фотографії, окремі і збірні, рукописи його творів і взагалі всі памятки, що вяжуться з особою великого письменника. Без систематичної збірки памяток, без їх видання не дасться перевести ані огляд житепису Франка, ані оцінка його творчости. Деякі дари (від д. Лукич-Левицького, пані Іжицької, Андр. Чайковського, д-ра Вол. Охримовича, п. радн. Кочеркевича, п-ні К. Боярської й инших) вже наспіли. З огляду на те, що Товариство задумує в цім році видати книжку в память Франка, просимо укліно всіх, що мають в своїм посіданні якінебудь памятки по нім, щоб їх негайно присилали під адресою Товариства, вул. Чарнецького ч. 26. Всі инші краєві й закордонні (европейські та американські) часописи просимо передрукувати цю оповістку. — За Наукове Товариство ім. Шевченка: др. К. Студинський голова, др. Р. Цегельський, секретар.

БОРОТЬБА З БЕЗПРИТУЛЬНІСТЮ НА УКРАЇНСЬКОМУ ТРАНСПОРТІ.

На південно-західній залізниці нараховують тепер понад 2 тисячі безпритульних дітей. У Київі, Жмеринці та Бобринську є приймомі пункти для безпритульних. Намічено повідкривати притулки, а при них майстерні: в Одесі на 200 дітей, в Київі на 200 і на 100. „На жаль справу гальмує харківський центр". Так твердить київська комісія для боротьби з дитячою безпритульністю на транспорті.

БЕЗРОБІТТЯ В ХАРКОВІ.

Безробіття в Харкові ніяк не зменшується. На одній тільки харківській біржі праці є зареєстрованих 26.758 безробітних. Самих безробітних підлітків нараховується 3.902. Всі вони примирають голодом, бо місто видає щоденні обіди всего для 2.200 безробітних. Вигладів на покращання відносин покищо немає хочби з огляду на важкий стан державного промислу на Україні.

ПРОДАВ ЖІНКУ, АЛЕ ДОРОГО.

В англійськім містечку Ліде, скінчився процес, який викликав сензацію в столиці і поза Англією. Тема стара: чоловік хотів позбутись жінки. Оригінальним був тон процесу: щирість обвинуваченого та докази адвоката. Обвинувачений казав: „Признаюсь щиро, що я вже давно хотів спекатись жінки; від самого шлюбу були мені у пригоді. Випадок станув мені у пригоді. Моя жінка познайомилась з багатим купцем, який закохався в ній і давав мені 500 фунтів відступного. Після короткого вагання, я згодився. Не почуваю себе зовсім до якогось злочинного вчинку". Так казав бідний шлюсармеханік, що не міг розвестись з жінкою, бо жінка не мала би з чого жити. Вони жили зі собою погано, але не мали спосибу розійтись. Адвокат обвинуваченого підкреслив психольогічні мотиви цієї трансакції: вона була добровільна, за спільною згодою подружої пари на їх користь. Багатий купець зробив бідному робітникови грошевий дарунок за „виручку". Адвокат покликувався ще й на англійську традицію. В р. 1801 між англійським населенням були відомі факти продажі жінок, не карані законом і наводить приклади записані у старих актах, коли власну жінку продав один за 11 шілінгів, другий за 24. Треба знати, що англійське законодавство залюбки черпає свої присуди з мудрости предків. Але в данім випадку щирість купця-мужа та його адвоката були безуспішні. Англійський суддя не був зворушений прикладами своїх варварських предків. І шлюсар-механік відсидить за свою продажу півтора року вязниці. Дістав 500 фунтів, але жінка коштувала його дорого.

РОЗСТРІЛИ ВБИЙНИКІВ СІЛЬКОРІВ.

В Київі розстріляли вбийника сільського кореспондента газ. „Радянське Село" Щербину. На суді доказано Щербині вбивство сількора Клименка. Засуджений просив помилування від ВУЦВК-ту, але його не отримав. Розстріляли його 26. лютого с. р. У Білій Церкви закінчилася 2. березня ц. р. пятиднева розправа проти вбийників сількора „Радянського Села" Мих. Салія. Вбийників селян Івана Федорчука і Олександра Рибаченка засудили на кару смерти через розстріл, а співучасника злочину Власа Клименка на пять років тюрми.

БОРОТЬБА З НЕДОРОДОМ НА УКРАЇН.

По донесенням харківських „Вістей" — Союзна рада Нар. Комісарів дала в розпорядження українського уряду 1,500,000 карб. для допомоги цим околицям, що потерпіли від недороду. Допомоги вже розділено. Найбільшу допомогу одержала Могилівська округа у висоті 400,000 карб. Крім цього будуть недорідні райони, а в першу чергу Поділля, осмотрені даровим насінням підчас весняної засівної кампанії 1926 року.

СОВІТИ НЕ ВОЗЬМУТЬ УЧАСТИ В РОЗОРУЖНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

ЖЕНЕВА, 13. квітня. — Чічерін, закордонний міністер С.Р.С.Р., вислав до Ліги Націй ноту, якою повідомляє секретаріят Ліги, що совіти не возьмуть участи в нарадах, які мають підготовити світове розоруження. Як причину подає він те, що місцем тих нарад вибрано швайцарську землю, на якій забито совітського посла, а далі заявляє, що з тих нарад і так нічого не вийде, бо всі ті, що скликують розоружну конференцію на ділі тому розоруженню противні. Що так є а не інакше, можна пізнати з промови одного з американських дипльоматів. (Чічерін мав тут на думці інформацію американського амбасадора Гавтона, які він зложив недавно в Вашинґтоні).

ХОЧУТЬ ПОВЕРНУТИ РИМОВИ ДАВНУ КРАСУ І ВЕЛИЧ.

РИМ, 13. квітня. — День 21. квітня, себто день „народин Риму", започаткує виконанне величавого пляну, який має привернути Римови ту велич, яку він мав колись за часів римських імператорів. Плянують будову нових будівель, городів і доріг як і рівнож дальші розкопи та досліди старинних памятників.

На ту ціль одержало місто 90,000,000 лірів від держави як запомогу на вступні роботи.

ХОЧУТЬ СКРІПИТИ МОНАРХІСТИЧНИЙ РУХ.

БЕРЛІН, 13. квітня. — Супроти цего, що 12,000,000 Німців голосувало за конфіскатою дібр Гогенцолернів, рішили три націоналістично-військові партії перевести злуку для боротьби о піднесенне монархістичного престіжу в Німеччині.

АМЕРИКАНСЬКІ БАНКИРІ НЕ МАЮТЬ ЧОГО БОЯТИСЯ.

ПАРИЖ, 13. квітня. — Німеччина буде сплачувати в першу чергу проценти і капітал приватним банкирам, які вложили гроші на піднесенне німецької індустрії. Доперва потім сплатить вона аліянтам те, чого від неї вимагає плян Доса.

Через те американські банкирі, а тільки ті одні позичали Німеччині гроші, мають краще фінансове запевнення чим побідні аліянти.

ГРОЗЯТЬ ДАЛІ СТРАЙКОМ.

ЛОНДОН, 13. квітня. — Наради майнерів з властителями копалень не довели до згоди. Якщо властителі будуть обстоювати далі обкроення платень, готово прийти до великого страйку, який зачнеться з днем 1. мая.

ХІНЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ ПОВНОЇ СУВЕРЕННОСТИ.

ШАНГАЙ, 13. квітня. — Показується мильним той погляд, що заняті горожанською війною, Хіни не будуть мали часу ні змоги ставити далі опір чужинним державам і їх привілеям.

Хінська Торговельна Палата видала маніфест, в якім домагається повної суверенности Хін та ревізії дотеперішних договорів.

З того виходить, що націоналістичний рух в Хінах не тільки що не ослаб, а навпаки скріпився.

АТАКУЄ МУССОЛІНОГО, АЛЕ НЕ ШАБЛЕЮ, А ЖАРТАМИ.

ВІДЕНЬ, 13. квітня. — В тутешнім Аполльо-театрі дозволив собі німецький гуморист на кілька жартів, звернених проти Муссоліного. Присутні на салі італійські фашисти счинили з того приводу бучу, але поліція привела їх скоро до порядку.

СКАНДАЛИ МІЖ СЕРБСЬКИМИ МІНІСТРАМИ.

БІЛГОРОД, 13. квітня. — Міністер просвіти Радіч виголосив бесіду, в якій заатакував міністра транспорту Мілеча за те, що закупове велику скількість безвартісного вугля.

Мілеч подався сейчас до дмісії та заявив, що він не буде сидіти при однім і тім самім столі з таким „вагабундою" як Радіч.

НІМЦІ ВІДКАЗУЮТЬСЯ ВІД ЧУЖИХ КАПІТАЛІВ.

БЕРЛІН, 13. квітня. — Заступники американських банків даремне шукають за охочими на американський капітал.

Весь капітал, якого треба тепер Німеччині, добуває вона у себе в дома.

ВИБРАНО ПРЕЗИДЕНТА В ГРЕЦІЇ.

АТЕНИ, 12. квітня. — Премієр Пангальос вийде цілком певно президентом Греції. Має запевнену більшість голосів.

ЗАНОСИТЬСЯ НА ВЕЛИКУ ЕКОНОМІЧНУ КРИЗУ В РОСІЇ.

БЕРЛІН, 12. квітня. — Німецькі кореспонденти, які перебувають на терені радянського союза, доносять згідно, що совіти стоять на переддодні великої економічної кризи. Вартість червінця захитана, бо видано велику скількість паперового гроша.

НІМЦІ НЕВДОВОЛЕНІ З РІШЕННЯ ВАШИНГТОНСЬКОГО УРЯДУ.

БЕРЛІН, 11. квітня. — Опінія американського уряду, яка заявилася проти фінансовання Гарріманом німецького експорту до Росії, стрінулася тут з острою критикою цілої преси.

Німці не можуть зрозуміти, чому американський уряд не був противний фінансовим операціям Гаррімана на Кавказі, або Форда в Росії, коли тепер противиться подібній акції Гаррімана в Німеччині.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодинокі числа три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Загряниці:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
В Канаді належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

МИ САМІ ВИРІШИМО СВОЮ ДОЛЮ

Берлінський „Український Прапор" пише з приводу рішення з 14. марта 1923 р. таке:

Минуло три роки від хвилі, як Рада Амбасадорів антантських держав признала державне панування Польщі на західно-українських землях.

Санкціонуючи тим рішенням поневолення українського народу історичним ворогом — Польщею, антанта довершила жахливе насильство. Вона перейшла мовчки над однодушною волею українського народу: жити власним державним життям разом з усією Україною; вона потоптала власне гасло про право на національне самовизначення; вона перечеркнула і подерла власні заяви, приречення і рішення дотично Східної Галичини, якій обіцяла, що про її остаточну долю рішати-ме воля її власного населення.

Так — воно буде рішати! Але коли вже так випало, український нарід рішати-ме наперекір контрагентам з 14. березня 1923 р. При першій сприятливій нагоді подре він парижський клаптик паперу, що був написаний без нас і проти нас, все одно з автономією чи без автономії, в імя права дущого, чи за мосульську нафту. А се рішення, вирощене в муках неволі, є і буде невідклично одно: бути собі власним господарем на своїй землі.

До того моменту реалізації народнього рішення повинна непохитно прямувати наша незломна воля, ясна думка і... наші щоденні діла.

В хвилю сучасного лихоліття народнього треба плекати міць духа, щоб перетривати удари ворожих нам обставин, треба поборювати слабодушність, зневіру або й нікчемність національну, яку старається прищепити нам польський завойовник — як противояд на наше національне завзяття.

Памятаючи на присягу, зложену у Львові 18. III. 1923 р. по антантськім рішенню: „Ми, український нарід, клянемося, що ніколи не погодимося на панування Польщі над нами і кожду нагоду використаємо, щоб ненависне нам ярмо неволі зі себе скинути, та злучитися з цілим великим українським народом в одній, незалежній, соборній державі" — змагаймо усіми силами, усім хотінням і цілою працею до визволення західно-українських земель зпід хижацьких кігтів польського орла.

* *

До цих слів і заяв, з якими ми вповні погоджуємося, треба додати тільки наше щире побажання, щоб в слід за словами йшли й такі діла. Не хочемо тим давати нікому ніяких лекцій, але всетаки хочемо піднести, що час вже нам вийти з тої політикоманії, яка все ще становить головну суть нашої активности в краю. При тім зазначимо, що навіть т. зв. угодовці могли вже переконатися, що з угоди з Варшавою нічого не вийде, що нема чого покладатися на Польщу, а треба будувати своє власне життє о своїх власних силах. Бо ні тов. „Просвіта", ні Наукове Тов. ім. Шевченка, ні Рідна Школа не дістануть ніяких державних субсідій, а економічні наші інституції скрахують в один мент, якщо не знайдуть фінансової опори в нас самих. Бо Польща не хоче нас ратувати, а тільки знищити. Вона тільки жде на наш упадок. І не підратує нас за ніякі гроші, коли будемо падати, а тільки ще попхне нас в пропасть.

Тому вже простий розум нам каже, що стан посідання, яке витворило рішення Ради Амбасадорів з дня 14. марта 1923 р. може бути зміненим головно дорогою нашої активности, самооборони. Може це наступити ще й дорогою міжнародних конфліктів, але на це живий і розумний нарід не жде, а намагається нищити ворога своїми власними силами. А не так може нищити ворога як забезпечити своє власне життє. Бо й таким способом побиваємо ворога та змушуємо його до уступок.

Американські Українці робили, що могли, щоби не допустити до 14. марта 1923 р. По нім знова мусимо доложити всіх старань, щоби знищити його силу. І знищимо якщо не будемо витрачувати своїх сил рівнож на українське політиканство, бо воно в Америці вже цілком не має ніякої рації, а будьмо далі готові допомагати краєви силою нашого незломного національного духа і завзяття і нашою жертвою.

* * *

Обходимо тепер память 65-их роковин сметри Тараса Шевченка, а в маю обходити-мемо десятьлітну річницю смерти Івана Франка.

Ті два велитні духа вчили наш нарід і стелили нам шлях до волі в часах, куди тяжших від тих, які тепер переживаємо. Бож яке би не було наше теперішне положенне, всежтаки ніхто не може перечити того, що 40-міліоновий кольос повстав, що українське питанне стало питаннем світовим і міжнароднім.

Чомуж би нам тепер тратити надію, чому вірити, що тільки сльози і зітхання нам судилися, коли велитні наші свято вірили в воскресний день нашої нації.

Тому геть на бік з зневірою. Хай пропаде незгоди проклята мара. Особливо тут між нами в Америці. Бо нема в Америці дійсно важних причин до взаїмної ворожнечі, а є тільки велике і вдячне поле до народної роботи. Тої, яка може допомогти старому краєви скинути з себе то ярмо, яке йому накинуло рішенне з 14. марта 1923 р.

ЗМІНА АДРЕСИ ОБЄДНАННЯ:

ПИСЬМА І ГРОШІ ДО ОБЄДНАННЯ НАЛЕЖИТЬ ПОСИЛАТИ ВІД ДНЯ 1-го КВІТНЯ 1926 Р. НА ТАКУ АДРЕСУ:

OBYEDNANYE, P. O. BOX 411, PHILADELPHIA, PA.

ЗАНЕДБАНІ СПРАВИ І ЗБРОЯ

Людський дух та розум творять найдорожчі цінности життя. Тому витвір духа й розуму людини, що належить до певної національности, в першу чергу стає цінностю тої національности, а потім всього людства. Звичайно такий витвір мусить в першу чергу віднайти, зрозуміти й оцінити той нарід, син котрого його створив. Лише, ставши прославленим скарбом свого народа, витвір духа стає таким же прославленим і для инших народів, а нація, з якої вийшов його творець, підноситься до рівня з иншими культурними націями.

Звичайно, „одна ластівка не робить весни", — каже мудра народня поговірка. Тому один твір, чи твори одної людини, якби вони ґеніяльні не були, ще не можуть піднести нації в очах культурнійшого людства на одну височінь з ним. Таке явище, витвір одного ґенія може бути лише щасливим виїмком, який не має глибокого коріння в своєму народі. Але, коли цих явищ назбирається більше, коли вони вже творять певну систему, то тоді стає очевидним, що вони мають свій природний ґрунт в народі та живляться соками з глибин того народа. Тоді вже й инші народи починають признавати нації, часто до того невідомій певну культурність, починають придивлятися, прислухуватися до неї, поволі пускати її із низу вище та близше до себе, поки вона наконець не займе місця, рівного з ними.

Тому відродження кожного народа починається завжди з культурного руху, з відродження і розвитку духа. І лише увійшовши культурно як рівний в сімю народів світу, добуває собі нація і правну рівність і політичну незалежність, себто національну суверенну державу.

Український нарід саме тепер бореться за здійснення свого державного ідеалу.

Тяжко й болючо приходить для нас ся боротьба головне тому, що обставини змусили були нас перейти до здійснення остаточного завдання нашого національного руху, ще заким ми встигли закінчити боротьбу на культурному полі. Світові обставини примусили нас приняти ґенеральний бій тоді, коли наші армії були ще в стані підготовки, коли вони не були ще розвернуті до того бою. Коли настав бій, то нам під страшним обстрілом і атаками ворогів довелося розвертати ще не підготовлені сили своєї армії, а се при переважаючій силі ворога привело нас до тимчасової поразки. Тепер у нас йде дальша підготовка своїх армій до нової активної боротьби. Для того, щоби з певністю виграти війну, треба не тільки доброї підготовки командного складу армії (народнього проводу), але й всього народа, себто кождого борця з крема.

Отже, коли ми хочемо колись виграти свою боротьбу і то при найменьших стратах, то кожен член нашої нації мусить готуватися до неї, і не тільки підготовлювати себе до тої боротьби, але й підготовлювати ґрунт серед других народів, щоби вони у відповідний мент дали нам свою моральну, а то й матеріяльну підпомогу. Таке підготовлення відбувається в першу чергу на ґрунті культурнім. Але тут доводиться поставити питання і відповісти на нього негативно, що наш нарід, включаючи туди часто дуже галасливих політиканів, зовсім не знає своїх культурних цінностей, навіть тих, що находяться в найдоступнійших для нього схованках, у книгах, у творах поетичних та белетристичних. Тут саме не тільки занедбано найдоступнійший всім скарб, але й занедбано засоби до підготовки ґрунту серед культурних народів світу для улекшення нової й остаточної, може уже недалекої, активної боротьби за право бути вільними і рівним в сімї культурних народів світу.

Ще більше значінне має друковане слово для самого народу, для перетворення, часто дуже ріжноманітної маси у свідому монолітну націю, з певним уже обличем й одноцільними духовими стремліннями.

Тому кожен свідомий національний рух починається з відродження письменства, коли воно було ранійше занепало, або з народження вперше, коли його до того часу зовсім не було.

Наше національне письменство, яке в наші часи досягло такого значного степеня розвою, що серед славянських народів займає третє місце, відродилося з повного занепаду. Се відродження датується з року 1798, коли полтавський діяч Іван Котляревський випустив у світ свою „Енеїду".

З того часу й почалося нове українське письменство, в якому закристалізувалося в художній формі славне минуле українського народу, через що в перший раз отворилася національно- культурна, а потім і політично-державна традиція українського народу. Українське письменство висвітлювало в прекрасних художніх образах минуле, і в сей спосіб плекало те зерно, з якого виросло пишне дерево української літератури нової доби. В українській літературі відбивається дух українського народу. Чим далі, тим більше відмітає від українського націоналізму все чуже, накинуте ріжними обставинами нашому народови.

Українська література опреділила і витворила потужний дух українського народу, „свідомий демократизму і людяности, боротьби за право людини й нації, простування до добра і волі", як каже історик українського письменства С. Єфремов.

По Котляревському народилося сотки українських письменників, великих титанів слова, змісту й форми та меньших і зовсім малих. Усі вони по силі свого дару, своєї здібности і працездатности знесли свої вкладки в українську національну скарбницю. Багато з них писало свої твори кровю свого серця, горіли і згаряли духово, аби на вівтар своєї нації принести жертву.

Терплячи часто муки голоду, холоду, глуму й репресій ворогів українського національного руху, вони працювали, падали й часто гинули за плугом своєї важкої, святої праці. Вони вірили, що не „розсипають перли перед безрогами", а перед народом гідним їх праці і подвигів.

Тому сум мусить огортати нашу душу, колй побачимо, що стільки їх праць лишається не прочитаними ширшим загалом. Загал проходить мимо криниці живої, цілющої води; проходить мимо найдорожчих своїх скарбів і нехтує їх, замість того, щоби повною пригорщею черпати з тої скарбниці цілющого духа й розуму, щоби піднестись вище і стати дійсно свідомим і корисним членом своєї нації.

ВЕСНЯНКИ.

1.

Ой весна-красна, що нам принесла?
Ой принесла тепло і добрее дітенко.
Малим діткам — ручечки бити,
А старим дідам — раду радити;
А старим бабам — посидіннячко,
А чи господарям — кросенця ткати,
А молодцям та дівонькам — тай погуляти,
Раду радити, пиво варити...
А к якому дню? к святому великодню.

2.

Співали дівочки, співали;
У решето пісні складали:
Да й поставили на вербі.
Де взялися горобці,
Звалили решето до долу —
Час нам, дівочки, до дому!

3.

Благослови, мати,
Ой, мати Ладо, мати,
Весну закликати,
Зиму провожати!
Зимочка в візочку,
Літечко в човночку.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ.

ЯК ШАНУЮТЬ ПАМЯТЬ СВОЇХ ГЕРОЇВ.

Коли скінчилася світова війна, почали Американці перевозити з Франції до Америки тіла тих американських жовнірів, що полягли на полю битви. Великий і глибокий океан не був для них перешкодою. Таке саме робили й другі народи.

Навіть Поляки не залишили тут в Америці тіла свого епископа Цепляка, а відвезли його з парадою як народного мученика до Польщі.

Тільки ми Українці не шануємо памяти наших героїв, бо ото тіло полк. Дмитра Вітовського спочиває до нині в Берліні в чужім гробівци і нема навіть фондів на те, щоби заплатити рент за гробовець а не то, щоби тіло нашого героя перевезти на рідну землю. Треба на те яких $2000. Американські Українці повинні власним коштом перевести тіло того, що обняв першого падолиста 1918 р. владу у Львові, а тим самим повчити ще й старий край, як треба шанувати своїх героїв.

П. Косьмій.

Ню Йорк, Н. Й.

НАШЕ НЕДБАЛЬСТВО — ЧИ МОЖЕ ЩОСЬ ГІРШЕ.

В Бостоні обходить 75-ний ювилей богатий і впливовий купець Джордан Марш, голова компанії того самого імени. А що він є великим любителем музики і співу, рішив звеличати ювилей фірми в той спосіб, що уряджував в своїй галі щодня безплатно через цілий місяць січень концерти, в яких брали участь визначні оперові співаки.

Кождого дня була галя виповнена по береги слухачами ріжних національностей, тільки нас Українців бракувало.

А що більше. Дня 29. січня був вечір української і російської пісні. Чужі народи оплескували довго нашу пісню, яку віддали чужинці, оперові співаки з Ню Йорку. Чужі одушевлялися чаром української пісні, а не одушевлялися хиба тільки Українці, бо їх там якби й не було. Присутних на концерті Українців можна би порахувати на пальцях одної руки.

А чи це не сором. Не йдемо навіть на такий концерт, де вступ даремний і де співають перворядні співаки нашу власну пісню.

Коли будемо так далі поступати то прийдеться ще нам довго ждати на те, щоби ми заслугували на назву такої культурної нації, яка здібна правити сама собою і мати свою власну державу.

Н. Давискиба.

Бостон, Масс.

РОБІТНИКИ НЕЩАСНОМУ РОБІТНИКОВИ.

На поміч нещасно-бідному горм. Петрівському зложили слідуючі по доляру: І. Мороско, В. Гасій, П. Гольгун, І. Бородайкевич, М. Бородайкевич, М. Цалковський, О. Рехліцький; по 50 ц.: о. П. Корсуновський, М. Забитовський, А. Крупа, І. Войтович; по 25 ц.: П. Кривий і А. Кривий; разом $9.50, які низше підписаний вислав гром. Петрівському. Почуваюся до обовязку зложити щиру подяку всім жертводавцям.

І. Мороско.

СПРОСТОВАННЄ.

У дописі з Ню Йорку, яка була поміщена в 63-ім числі „Свободи" (з 18 марта, 1926) подано хибно імена трьох жертводавців: замісць Нишка має бути Гевка; замісць Соловка — Соловський; замісць Кофман — Кафтан. Кождий з них жертвував на Рідну Школу по $2.00.

ДОБРИЙ ПОСТУПОК.

(Допись).

Переглядаючи понеділкове ч. „Свободи" з дня 5-го квітня, зупинився я на орґанізаційній переписці. Ця переписка як раз гідна звернення на себе уваги. Дехто запитає чому? — А ось іменно чому: Що дається спромогу многим углекопам, які були близько пів року на страйку і через страйк не були в силі платити місячних вкладок, стати знов членами своїх відділів, а тим самим і У. Н. Союза. Ми всі майже знаємо про те, що не всі робітники можуть зі своєї мізерної платні-заробітку зложити, чи то відложити пару сот долярів на чорну годину. Кажу не всі, з виїмком одиниць, а решта живуть з дня на день. Колиж оцих робітників, тим самим і членів Укр. Н. Союза обставини життеві змушують деколи стати в обороні самих себе — тобто домагатись більшого куска, чи затримання того самого куска хліба, що мав — дорогою страйку — так само-собою розуміється, що многим таки зараз на другий день чи аж за місяць загрожує голод... а в час голоду кождий старався ратувати своє життя — а за орґанізацію їм тоді не споминай... Вони хоч радіб оплачувати свої вкладки, та годі. Немає чим. Через таку причину много вже належавших до Укр. Н. Союза членів стратили свої членські привилеї. Тим самим перестали бути і членами. Та на те не звертано богато уваги. Цим разом бачиться поступ зі сторони заряду У. Н. Союза. Цей поступок не принесе шкоди для У. Н. Союза і членів а тільки користь, бо в цей спосіб Союз не буде тратити членів, а здобувати. При цій нагоді варта би звернути маленьку увагу і на подібну справу чи справи. Ось приміром: Члени У. Н. Союза не тільки були втягнені силою життевих обставин в майнерський страйк, але вони в такий самий спосіб, чи подібний, втягнені в менші і більші страйки. А через такі страйки (хотяй і менші) також богато членів перестають бути членами тільки через те, що не мають чим оплачувати своїх вкладок. Отже чи не можнаби в якийсь спосіб зарадити, щоби ці члени не тратили права свого членства в У. Н. Союзі? Приміром, чи не можна би з посмертної суми оплачувати, відтягати таку залеґлість? Думаю, що і в такий спосіб, колиб поступив Уряд У. Н. Союза, наша орґанізація У. Н. С. не потерпілаб. Розуміється, що на місцях обнитих страйком, треба розглянути справу, які члени зовсім не можуть платити, бо многі такі, що мають гроші по банках, хотілиб мати в час страйку ті самі полекші що і ті, в яких ані цента нема за душею. Ось тепер в Пасейку страйк в ткацьких фабриках. Хочеться вірити, що між страйкуючими в Пасейку знаходяться і члени У. Н. Союза. Положення там досить погане. В Пасейку вже деякі орґанізації запровадили свої кухні для голодних — між ними й Американський Леґіон. Отже треба припускати, що і через пасейський страйк якесь число членів У. Н. Союза перестане платити до товариств свої вкладки, а не заплатять — значиться перестають бути членами У. Н. Союза. А воно з того вийде шкода як для членів так і для У. Н. С.

Думаю, що і цю мою маленьку думку-пропозицію Уряд У. Н. Союза возьме під розвагу і поступить в найхосеннійший спосіб — в такий, що ані члени, ані каса У. Н. Союза не потерпить.

Йосиф Вацлавський,
член 170 від. У. Н. Союза.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ОРҐАНІЗАЦІЙНА ПЕРЕПИСКА.

СТРАЙКИ, А ВКЛАДКИ ДО У. Н. СОЮЗА.

(Відповідь на допись під наголовком „Добрий поступок").

Поміщуючи допись члена 170 від. У. Н. Союза „Добрий поступок" згідно з його бажанням на іншім місци сего числа Свободи, на порушені в тій дописи справи з погляду орґанізаційного У. Н. Союза, гол. канцелярія відповідає що слідує.

Се не перший раз гол. канцелярія після страйку приймає членів наново на підставі виняткових привилеїв. Се робить не лиш винятково але й виключно в інтересі орґанізації, яким є зі сторони членів потреба обезпечення родин на случай їх смерти, а зі сторони канцелярії обовязок дбати о членів. Членські привилеї в У. Н. Союзі, так звичайні як і виїмкові, не мають нічого спільного зі страйками, так як Союз від страйків не обезпечує, ані страйкуючим допомог не дає і давати не може, бо не є для тої цили зорґанізований і на такі цили вкладок не побирає тай фондів на такі цили не має. Свідомий робітник і член У. Н. Союза знає, що в тій орґанізації він платить на посмертну запомогу родині в разі його смерти і тільки того від неї сподіватися може. Платити на одно а вимагати другого він не буде. Свідомий робітник і член У. Н. Союза знає, що на обезпеченнє від страйку, а взглядно на запомогу в часі страйку, треба належати і оплачувати ще до иншої, на таку ціль зорґанізованої орґанізації.

Фактом є і його треба явно признати, що ті члени, котрі через страйк перестали були оплачувати своє посмертне обезпеченнє в Союзі, а тепер після страйку на підставі винятково даних їм привилеїв вертаються до давних членських прав, через цілий час суспендації отже підчас страйку не були членами і не були обезпечені в У. Н. Союзі В виду сего фактом є, що Союз як орґанізація запомогово-асекураційна страйкам взглядно страйкуючим членам не давав і не міг був давати помочи, а се, що старих членів після страйку приймається наново, тай на підставі виняткових привилеїв, то не тому, що вони страйкували, але тому, що вони довго перед тим членство своє в Союзі оплачували.

Як, сказано таке приниманнє наново старих членів до давних прав є виняткове і тому його не можна примінювати як реґулу до всіх страйків і страйкуючих членів. Безперечно, що такий поступок є добрий, але тільки для членів Союза, а не для страйку і всіх страйкуючих. І тому навязувати його з всіма страйками і перецінювати є невмісно або й шкідливо, бо се відверталоби увагу робітників-членів У. Н. Союза від потреби орґанізуватися в професійні юнії і інші робітничі обезпечення на случай страйків.

Поступок гол. канцелярії супроти членів, котрі після майнерського страйку вертаються до їх старих прав в орґанізації був дійсно винятковий і конечний з огляду на добо орґанізації, бо він відноситься до великого числа членів які в більшости є майнерами і то майнерами юнійними.

Того „доброго поступку" не лиш не можна розтягати на всякі страйки, але він зовсім буде злишний, коли члени зрозуміють вагу нових родів обезпечення в У. Н. Союзі які хоч де-

що дорозші, але дають повну суму обезпечення на случай смерти не лиш коли на них вкладки платиться, але також коли задля якихбудь причин муситься перестати вкладки оплачувати. Нові роди обезпечення як раз дають се, чого бракувало суспендованим підчас страйку членам У. Н. С., а чого й найліпший поступок гол. канцелярії дати не може, если члени до тих нових родів обезпечення сами не впишуться, і оплачувати його не будуть.

Однак хоч У. Н. Союз членів своїх обезпечених в старім роді обезпечення може після страйку привертати до старих прав, если так голоситься, або в нових родах обезпечення може давати своїм членам підчас страйку повні права до обезпечення в разі смерти, без плачення вкладок, що без сумніву на безпеченство родин страйкуючих членів є конче потрібним, каждий робітник-член У. Н. Союза повинен ще осібно належати до інших робітничих організацій, а саме до таких які є зорганізовані в ціли несення помочи страйкам і страйкуючим членам.

Василь Осухівський.

КОЛОМИЙКИ.

Ой як гірко на тім світі
З бідов бідувати,
Та ще гірше своїх людий
До купи зеднати.

Як так будем, пане брате,
Розумом блудили,
То з нас будуть скіру дерли,
Щей за ніс водили.

Таж ми, брате, всі однакі
Українські люде,
Синьо- жовтий наш прапор є,
Завше був і буде.

Як ти можеш себе, брате,
Українцем звати,
Як не хочеш свому краю
В нічім помагати.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

КОГУС, Н. Й.

Збірка з хрестин на будову читальні.

Зійшовся гурток гостей в гром. Олекси й Іванни Клубко. Підчас чесної забави згадали старий край і рідне село. Згадано рівнож про потребу допомоги на будову читальняного дому, який має бути домом освіти для нашої молодіжи. На ту ціль зложили гості слідуючі жертви: по $5: Петро Жмуд, Михайло Чубак, Олекса й Іванна Клубко $2; по $1: Мих. Копач, А. Копча, П. Гуреш. Жертви зложено на руки Петра Гуреша. Всім жертводавцям належиться як найбільша честь за їх щире серце що не відмовили жертв на таку важну ціль. При кождій нагоді, в найменшім гуртку, повинні ми памятати на наших поневолених братів так як це зробили гості в гром. Клубко, бо громада по нитці а бідному сорочка.

Присутний.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Із Союза Українок.

Дальші жертви на дар для О. Кобилянської зложили:

Андрій Концевич, Ансонія, Конн.	$1.00
Український Народний Комітет, Нюарк, Н. Дж.	8.65
Тов. Запороже, Нюарк, Н. Дж.	6.35
Ст. Гєнсьорський, Шикаго, Ілл.	1.00
О. Кочан, Джолієт, Ілл.	1.00
М. Бошнівський, Джолієт, Ілл.	1.00
Кат. Наконечна, Трентон, Н. Дж.	2.00
Разом	$21.00
До тепер всього зложено	$62.00

На реміснич у жіночу школу в Перемишли.

Зложили дальше:

Катерина Наконечна ... $3.00

Разом з попередними жертвами зібрано ... $10.00

При тій нагоді ще раз пригадуємо нашому громадянству справу дару для нашої славної письменниці Ольги Кобилянської. Сума, яку досі зібрано, рішучо за мала на Великодний дар з Америки. Ще є час до Великодня зложити більшу суму і вислати. Союз Українок вислав вже зібрану досі суму а призбирані дальше дари вишле теж негайно до Черновець. Також пригадуємо з окрема українським дівчатам в Америці справу української промислової школи для дівчат в Перемишли. Українські дівчата в Америці мали і мають більшу нагоду пізнати світ і життя та більше чогось навчитись, тож повинні найкраще зрозуміти змагання своїх сестер в Галичині, котрі хотять видобутися з темряви і нужди та навчитися як в світі жити, щоби бути корисними для українського народу.

Тому Союз Українок апелює до них спеціяльно, щоби не жалували жертв на перемиську школу. Всі жертви належить посилати на адресу секретарки Союза Українок:

Mrs. Helen D. Lototsky
87 Van Wagenen Av.
Jersey City, N. J.,

За Союз Українок в Америці:
Юлія Ярема, голова;
О. Лотоцька, секрет.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Спростованнє і нова збірка.

В звіті з коляди членів т-ва „Вільних козаків міста Львова в Ню Йорку зайшли слідуючі помилки: місто Г. Конюх жертвував доляра має бути: Г. Конюх жертвував 2 дол., Г. Хома 2 дол. і С. Назар доляра; місто імен І. Весела, К. і Т. Литка, Г. Пиронч ин, Й. Чеський; Н. Отеля і М. Мамчук має бути: І. Весьола, К. і Т. Липка, Г. Пирі жок, Й. Часький, Н. Опеля і М. Дячук. Загальна сума виносить **301.25 дол.**

При тій нагоді виділ товариства складає як найсердечнішу подяку жертводавцям за їх щирі жертви, а колядникам-членам за їх працю-труд.

Кромі сего подаємо ще про **збірку на „Рідну Школу" в Галичині на хрестинах в Гарсея Витника**, яку перевів п. Лев Мороз, дня 28. лютого, 1926. Жертвували: Л. Мороз 2 дол.; по 1.50 дол.: Г. Витник і М. Никифорчин; М. Стеґ доляра; В. Вільчук і М. Кобрин по 50 центів. Разом 7 долярів. Збірку поручено вислати М. Никифорчинови, що сей і виконав.

М. Никифорчин.

Р. Л. СТІВЕНСОН.

ОСТРОВ СКАРБІВ.

ЧАСТЬ ШЕСТА.

(35)

(Продовжение)

— Ба, други! — відізвався Джек. — І вони також щось варті, кажете, що цілє підприємство звелося нінащо. Ба, коби ви лиш схотіли зрозуміти, як дуже воно звелося на нінащо! Ми так близькі шибениці, що мене вже шия болить, як лиш собі на те спогадаю. Ви вже може їх виділи, як висять заковані і знаєте, як птиці літають довкола них, а моряки, що пливуть попри них, показують на них пальцями. Хто то? — каже один. То? Ну, а тож не Джек Силвер? Я знав його добре — каже другий. А ви можете чути, як дзвонять кайдани, коли ідете попри них. Ми майже там усі при купі, кождий з нас без вимики, а за те маємо подякувати Гендсови, Андерсонови та й другим дуракам зпомежи вас. А хочете ще щось почути на четверту точку і про сього молодця? А хибаж він не закладником у нас? Маємо позбавитися закладника? Того хиба не зробимо, бо він може дуже легко статися нашою послідною надією, а мені те впрочім і не буде дивно. Убити хлопця? Ні, товариші, я того не зроблю. А третя точка? Ба, о тім можна би неодно сказати. Може то у вас не значить нічого, що правдивий учений, доктор, приходить що дня до вас і доглядає вас — тебе, Моргане, що провалив собі голову, або тебе, Джордже Меррі, що ще й шість годин не минуло, як тебе трясця трясла, а тепер ще такий жовтий виглядаєш, як скірка з цитрини? А може й того не знаєте, що сюди вже пливе ще другий корабель? А то таки дійсно так, а які тоді будете раді, як він припливе, що будете мати закладника? А що до другої точки, длячого я заключив договір — таже ви самі прийшли до мене навколішках і просили порядок, ви, котрим вже не стало відваги — щоби я пристав на предложенне — і ви би були з голоду померли, як би я був того не зробив, але то лиш мимоходом сказавши! А ось подивіться, — тепер знаєте, чому я те зробив!

І він кинув якийсь папір на землю, в котрому я в сій хвилі пізнав — не що иншого, як папір з жовтого паперу з хрестиками, котру я знайшов зашиту в полотно напущене олієве в старій скрині капітана в „Адміралі Бенгов". Длячого доктор дав йому її, того я ніяк не міг відгадати.

Але коли вже мені було непонятним, звідки взялася та карта, то ворохобники зразу таки зовсім не хотіли вірити, що то та сама. Вони кинулись як коти на миш. Карта пішла з рук до рук, один рвав її від другого; а судячи по тих проклонах і криках та дитинячому сміхові, з яким вони її приглядалися, можна було гадати, що вони не то пальцями порпаються в золоті, але вже їдуть з ним на морі.

— Так — відізвався один — то зовсім певно Флинтове письмо, J. F. з одним хрестиком і закрутасом під сподом, я те письмо нераз видів.

— То все красно й добре — відізвався Джордж. — Але як ми заберемо скарб, коли не маємо корабля?

Силвер нараз схопився і оперщись одною рукою об стіну, звернувся до бесідника:

— Стережися, Джордже, — крикнув він. — Відізвися ще лиш одним словом невдоволення, а я тебе визву до бою. Як? А звідкиж я те можу знати? Ви мені скажіть — ти і другі, що мені до вього мішаєтеся і через котрих мій скунер пропав, чорт би вас узяв. Але ти того не можеш сказати, бо у тебе тільки розуму, що у таргана. Але мігбись і повинен-бись чемнійше говорити, Джордже Меррі, вір мені.

— То таки й справедливе — сказав на те Морган.

— А вже що справедливе! — відповів корабельний кухар. — Ви запропастили мені корабель, а я відшукав скарби. Хто з нас ліпший? А тепер скидаюся з капітанства до чорта! Вибирайте собі, кого хочете, капітаном, я вже не капітан.

— Силвер! — крикнули вони тоді всі враз. — Барбекі лишиться нашим капітаном, гура Барбекі!

— Ага — відізвався кухар — звідти вітер віє? Джордже, мій друже, я побоююся, що тобі ще довго прийдеся ждати, заким станеш капітаном. Щастє твоє, що я не мстивий. Та я й ніколи ним не був. А тепер, товариші, що буде з отсим чорним листом? Вам тепер жаль, що ви його написали, що? Дик зруйнував своє щастє та й попсував свою біблію, от і тільки шкоди з того всього.

— Алє чей можна мені біблію поцілувати?— спитав Дик, котрого те очевидно гризло, що він стягнув прокляттє на себе.

— Біблію, з котрої видерто картку? — сказав на те Силвер глумливо. — Можеш так само поцілувати яку книжку з народніми піснями. Подивись Джиме — і він кинув до мене папір — то для тебе рідка річ.

То був круглий кусник паперу завбільшки срібного таляра. З одного боку був білий, бо то була послідня картка, а з другого боку кілька стрічок з Обявлення св. Івана — між ними таких і отсі слова, котрі якось дивно підходили до сього положення: „А на дворі будуть пси і душегубці". Задрукована сторона була зачорнена вуглем, та й одні́ сеньке слово по другій стороні „скинений" було також виписане вугликом. Тота памятка лежить у сій хвилі переді мною на столі; але крім знаків, які лишилися на ній від нігтів, не видко на ній ні сліду з письма.

Тим закінчилася пригода сеї ночи. Зараз по тому полягали ми всі спати, напившись ще перед тим по черзі руму з фляшки, а Силвер пімстився на Джорджу Меррім тим, що поставив його на варті, і загрозив смертю, як би він показався недбалим.

Я довго не міг заснути, а Бог знає, що я мав о чім думати: Хибаж я по полудни, не припертий до крайности, не убив чоловіка, і не видів, як тепер Силвер дивно викручувався, одною рукою держав ворохобників за лоб, а другою ловився всякого можливого способу, щоби заключити мир і уратувати своє життє? Він сам спав спокійно і хропів; хоч мені було його жаль, бо він був безбожний, а все-таки мені було його жаль, бо преці він змилувався наді мною, коли я собі розважив всю ту небезпеку, яка йому грозила, і шибеницю, яка його ждала.

Глава трийцята.

На слово.

Я пробудився на другий день як раз під ту пору, коли якийсь дзвінкий, сильний голос кричав до нас зпід ліса:

— Хата з кругляків, агой! доктор прийшов.

То був доктор. Хоч я утішився, почувши його голос, то все-таки моя радість не була і без гори. Я зі стидом спогадав собі на свій неподяк, на хитре поступованнє, та я боявся глянути йому в очі, коли я собі подумав, в яку я дістався компанію та в яке небезпечне положення.

Видно, що він встав, коли ще було темно, бо ледви що світало, а коли я побіг до отвору до стріляння і виглянув на двір, побачив я його як давнійше Силвера, аж по коліна в розливій мраці.

— А ви вже тут, пане доктор? Добрий день, пане доктор! — відізвався Силвер, котрому ціле лице ясніло і по котрому не видно було, що він лише що пробудився. — Ви все з птичками, бо й в приповідці кажеться, що рання година то золото. Та не спи, Джордже, а піди та поможи докторови перелізти через частокіл. Ваші всі недужі маються добре, не погіршилося їм і всі веселі.

Так розмавляв він, стоячи на вершку горба з кулею під пахою і сперши сь одною рукою об хату — голосом, поставою і виразом зовсім давний Джек.

— Маємо нині для вас, пане, велику несподіванку — говорив він дальше. — Маємо у себе малого чужинця, — нового пенсіоніста, що такий хороший як скрипка, а спав як суперкарго*) цілу ніч коло

Др. Ляйвсі переліз вже був через частокіл і підійшов таки близько до кухаря; я зачув длятого, що йому голос якось змінився, коли він сказав:

— Чейже не Джим?

— А хтож би, як не мій любий, малий товариш Джим — відповів на те Силвер.

Доктор аж не міг промовити і станув та минуло кілька хвиль, заким пустився дальше.

— Ну, ну — сказав він накінець — насамперед обовязок, а відтак приємність, Силвере. Загляньмо длятого насамперед до наших недужих.

За хвильку опісля зайшов він до хати, кивнувши гнівливо на мене, взявся до своєї роботи межи недужими. Видко не боявся зовсім, хоч ані на хвильку не мiг бути безпечним свойого життя між тими зрадливими злими духами, та розмовляв з недужими, як би то було де в спокійній чесній родині. Його поступованнє зробило на тих людий добре вражінне, бо вони поводилися супроти нього так, якби й нічого ніколи не було — як би він все ще був корабельним доктором, а вони ще вірними матросами.

— З вами зовсім добре, мій друже — сказав він до того, що мав обвязану голову — а коли хто ледви уйшов з життєм, то певно ви, у вас, видко, мусить бути череп з заліза. А ви як маєтеся, Джордже? З лиця виглядаєте, так як би вам печінка перевернулася до гори ногами. Бралисьте ліки? Чуєте, люди, чи брав він ліки?

— Так, пане, брав дійсно — відізвався Морган.

— Я питаюся длятого — сказав др. Ляйвсі як найчемнійше — бо уважаю те за свій обовязок чести, щоби тепер, коли я преці раз став доктором ворохобників, або ліпше сказати доктором вязниці, не дати пропасти для нашого короля Юрія (Боже його благослови!) і для шибениці ані одному чоловікові.

Тоті урвителі глянули один по другім, але не відізвалися ані одним словом гніву за таку обиду.

— Дикови щось не добре — сказав котрийсь.

(Дальше буде).

*) „Суперкарго" слово зложене: з латинського super (над, понад) і англійського cargo (карґо). Се послідне слово значить тілько що: „тягар", „набір". На кораблі означаєся сим словом весь набір, який везе якийсь корабель. Той повновласник або надзиратель, що при перевозі набору дає розпорядки і відтак відставить його, кому треба, називаєся: „суперкаргом", особливо тоді, коли при більшому наборі він ще має помічника. Джека.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ІСТ ЯНҐСТАВН, О. Тов. Сокіл, від. 218, повідомляє, що чвертьрічний мітінґ відбудесь о 2-ій годині попол., в неділю, 18. квітня в гали італійській на 12-ій ул. І. Янґстан, О. Урядники здадуть справоздання з діяльности відділу за чверть року. Неявившийся член заплатить кари 25 ц., а урядник 50 ц. — Іван Клюс, предс.; Федор Кузенко, секретар.

ПАЛМЕРТОУ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 369, повідомляє своїх членів, що мітінґ квартальний відбудесь в неділю, дня 18. квітня, о годині 1-ій пополудни, в гали церковній на делявар Еве. Проситься всіх членів прийти на сей мітінґ. Контрольори будуть здавати справоздання з господарки за 3 місяці; будуть також і другі справи. Хто ще не належить до У. Н. Союза тепер має нагоду вступити без вступного до котрого небудь роду обезпечення. — М. Куба, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в пятницю, 16-го квітня, точно о год. 7-ій вечером в гали У. Н. Дому, 72 Моріс стріт. На сі збори кождий член місцевий і позамісцевий обовязаний прийти позайк є важні справи до полагодження і будесь роздавати тикети на концерт в память нашого генія Тараса Шевченка, котрий відбудесь в неділю, 18. квітня. Вкладок місячних цего місяця не буде відбиратись через другого члена переданих і тикета котрий член сам не буде присутним на зборах то уряд не вишле йому до хати а за котрий буде мав заплатити без жадних компромісів. На зборах буде приниматись нових членів до Товариства і до У. Н. Союза без вступного. Тепер вийшли нового рода палиси і є в чім вибирати, не треба шукати чужих іншуренсів. Неявившийся член на сі збори заплатить $1.00, а урядник $2.00 кари. — Й. Вацлавський, предс.; Г. Павлик, секр. фін.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Подаєсь до відома членам Бр. св. Йосафата, від. 117, що квартальний мітінґ відбудеся в неділю, 18. квітня в гали церковній, 303 Гудсон Еве., точно о годині 2-ій пополудни. Проситься членів явитись на ті ммітінґу, бо є важні справи до полагодження. Контрольна комісія буде здавати справоздання із послідних 3-х місяців. Довгуючих членів взиваєсь прийти на сей мітінґ і вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. Також пригадуєсь членам, котрі мають діти в У. Н. Союзі, щобя вирівнали вкладкив сім місяци, бо дальше за дітий не будесь висилати до Союза вкладки, але будуть суспендовані. Неявившийся член на сім мітінґу заплатиь кари $1.00, а урядник $2.00 без жадного оправдання. — Мих. Бінашевський, пр.; В. Скробач, кас.; А. Іванів, секр.

ФОРД СИТІ, ПА. Тов. Зап. Січ, від. 63, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що квартальний мітінґ відбудеся дня 18-го квітня, о год. 2-ій пополудни в гали Тов. Зап. Січи на 6-тій улици. Обовязком кождого члена явитися на мітінґу, щоб почути справоздання уряду. — Ник. Типлий, предс.; Іван Заверталюк, кас.; Волод. Шостачко, секр.

НЮ КЕНСІНТОН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 296, подає до відома всім членам, що збори місячні відбудуґться дня 18. квітня ,о год. 2-ій попол., в гали церковній на 3-ій Евні. Напоминається всіх членів, щоб прибули на ті збори, бо є важні справи. Також треба повирівнувати деякі помилки з минувшого року, щоб не відтягати з місяця на місяць. Кождого члена є обовязком раз на місяць прийти на мітінґ. — В. Каліновський, предс.; А. Кілер, кас.; П. Любчик, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила і Методія, від. 8 6,повідомляє всіх членів, що мітінґ має відбутися 18. квітня в неділю, зараз по Службі Божій у звичайнім місци. Обовязком кождого члена бути на сім мітінґу, бо є важні справи до полагоди. Нові кандидати повинні бути присутні на сім мітінґу і вирівнати свої вкладки і вступне до товариства. Котрий член довгу за пару місяців має вирівнати, бо інакше буде суспендований. Тепер страйку і члени повинні подбати о нових кандидатів до Бр. і У. Н. Союза та записати свої діти, бо колись може бути запізно. — Трофим Мороз, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Вільна Україна, від. 176, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, дня 17. квітня, о годині 7.30 вечером в льокали Укр. Гор. Клюбу, 103 S. Main St. Обовязком є всіх членів явитися на означений час а довгуючі члени щоби постаралися вирівнати свої залеглости. — Н. Дутчак, предс.; Р. Рубсьовський, секр.

ЦЕНТРАЛІЯ, ПА. Відділ 90 повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що мітінґ квартальний відбудеся дня 18. квітня, о 1-ій годині попол., в гали церковній. Проситься, хто ще не стоїть в У. Н. Союзі, нехай прийде, бо будесь принимати без вступного. Контрольна комісія здасть справоздание з відділового маєтку. Неявившийся член на мітінґу заплатить $1.00, а урядник $2.00 кари. Хто приведе зі собою нового члена дістане добру опхвалу. — Теодор Винник, предс.; Мих. Михайлечко, кас.; Ів. Чепа(секр.

КЛІВЛЕНД, О. Сестр. Неп. З. Пр. Д. Марії, від. 112, повідомляє своїх членкинь, що місячний мітінґ відбудеся на 18. квітня, в неділю, зараз по Службі Божій великій. Також повідомляєсь, що будесь принимати нових членкинь без оплати вступного до У. Н. Союза і до Сестрицтва. Отже, сестри, старайтеся придбати як старших так і молодших, щоби прийшли і вписалися до Сестрицтва і У. Н. Союза. — О. Кульчицька, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє своїх членів і членниць місцевих і позамісцевих, що мітінґ звичайний відбудеся в неділю, 18. квітня, о 2-ій годині пополудни, в гали церковній, 127 Парк улиця. Заряд Товариства пригадує всім довгуючим членам, щоб прибули на мітінґ і заплатили свої залеглости; це рішуче мусить бути виконане, бо в противнім разі поступиться після статута. — М. Довгий, предс.; Н. Хабінець, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Повідомляється членів Тов. ім. Івана Франка, від. 83, що мітінґ відбудеся дня 18. квітня с. р., о годині 3-ій пополудни, в домі Тов. Горожан, 847 Н. Франклін ул. Обовязком кождого члена прийти, бо є важні справи до рішення. — Р. Карбівник, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Зоря, від. 69, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в суботу, дня 17-го квітня ,о годині точно 8-ій вечером, в У. Н. Домі на 6-ій улиці. Обовязком кождого члена явитися на тих зборах, бо є важні справи до полагодження, як справа 25-літного ювилею істнования товариства, що має відбутися 9. мая с. р. Неявившийся член заплатить 50 ц., а урядник 1.00 дол. кари. — П. Гаврис, предс.; Н. Ковбасник, секретар.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Бр. св. Георгія, від. 239, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, дня 18-го квітня, в гали У. А. Горожан, 847 Франклін ул., зараз по Службі Божій. Кождий член обовязаний явитись, бо є важні справи до полагодження. Також будуть зарядження що до ювилейного концерту У. У. Союза, котрий відбудесь дня 25 квітня. Неявившийся член на мітінґу заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — І. Хмелик, предс.; В. Сеґінь, кас.; І. Писечко, секретар.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Отсим подається до відома членам Січи Б. Хмельницького, від. 245, що квартальний мітінґ відбудеться в неділю, 18. квітня, в гали звичайній, о годині 2-ій зполудня. Обовязком членів явитись на висше згаданім мітінґу. Контроля здасть своє справоздание, а також важне і це, що секретар буде читати-пояснювати нові роди обезпечення, які введено після конвенції в нашім Союзі. — І. Мороско, пр.; В. Гасій, секр.; О. Сабат, кас.

ПРАВІДЕНС, Р. АЙ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 73, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 18. квітня, пополудни о 1-ій годині. Проситься прибути на означений час. Довгуючі члени щоб вирівнали свої вкладки. Подаєсь до відома, що Товариство має сталого доктора, котрий буде обслугував членів місцевих в Правіденс. На бажанне буде приїздив до члена до дому, котрому не можливо іти до него. Отже тепер котрий член є хорий на якусь хвороту, може іти до доктора, або його заклікати. Адреса доктора: Feifer A. M., 547 Broadway. Telephone: West 3915. — Н. Костів, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Мир, відділ 324, повідомляє своїх членів, що збори перенесені з другої суботи в місяци квітни на трету суботу, на 17-го квітня у вечер о 7-ій годині точно. Проситься довгуючих членів, щоби заплатили свої залеглости. Уєприсутні на зборах члени заплатять кару, член 1 доляра, а урядник 2 доляри. Буде квартальний звіт з приходів і розходів ідругі важні справи до полагодження. Є мале непорозуміння між членами отже на сих зборах маєсь покінчити для добра Товариства і У. Н. Союза. Памятайте, що згода будує, а незгода руйнує. Коли будемо всі щиро працювати для Товариства, то придбаємо ще раз таке число членів, як тепер є. — Мих. Гливяк, предс.; Ник. Кузан, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. ім. Івана Франка, від. 334, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 18. квітня, о годині 1-ій пополудни в Укр. Нар. Домі, 2253 В. 14-та улиця. Проситься всіх членів явитись на збори, бо є важні справи до полагодження. Таксамо проситься членів, щоби кождий придбав хоч одного нового члена, котрих будеться принимати без вступного до Тов. і У. Н. Союза. — Н. Задорецький, предс.; М. Дмитрів, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Уряд Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє всіх своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеться в суботу о 7-ій год. вечером, дня 17. квітня, в гали парохіяльній. Проситься всіх членів явитись як один на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження, як справа похорону по бл. пам. нашого члена Вітяк Захарій і справа нашої будучности на дальше. Члени довгуючі зволять прийти і заплатити свої вкладки, щоби не зайшли які некорисні наслідки. Члени, котрі не були на похороні висше згаданого члена, зволять прийти і заплатити кару, яка є наложена статутом Товариства. Місцеві Українці повинні взяти примір, який случився в нашій громаді 10-го с. м. Повинні прийти і громадно вписатися в члени У. Н. Союза. Принимаємо без вступного, тож користайте з нагоди. Памятайте, що коли приходить час, то смерть не перебирає, а без милосердя забирає і не питає, хто лишиться опікуном над нашою ріднею. Коли ми будемо членами У. Н. Союза, то він заопікуєсь нашими рідними. — В. Колодрубець, секретар.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, дня 18-го квітня, о год. 2-ій пополудни, в гали Українського Клюбу, 17 Вашінґтон улиця. Проситься всіх членів явитись і вирівнати свої належитости, щоб не наразитися на суспендоване. Таксамо уряд просить членів, щоб старалися припровадити бодай по одному новому членови, який будесь принимати сего місяця без вступного до У. Н. Союза і до Товариства. — І. Цап, пр.; В. Мандзій, секр.; Г. Сакала, скарб.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Отсим повідомляється членів Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, дня 18-го с. м. о 2-ій год. пополудни під ч. 237 Hope Ave. Проситься всіх членів прибути на той мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Рівнож проситься довгуючих членів вирівнати свої залеглости. — В. Лелет, голова; О. Свитак, секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 332, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться дня 18. квітня, трета неділя по першім, в гали під словеньским костелом, о год. 2-ій пополудни. Проситься всіх членів місцевих і позамісцевих явитись на сей мітінґ. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости. Тих, що бажають приступити до У. Н. Союза і Братства, проситься прийти також на сей мітінґ. — І. Туранський, предс.; П. Венгрин, секр.

ІВАН ПІДДУБНИЙ В АНСОНІЇ.

В четвер, 15-го апріля 1926, в Ansonia Opera House Bldg., відбудеться

ВЕЛИКА МІЖНАРОДНА БОРОТЬБА

о годині 8-ій вечером.

Іван Піддубний, укр. роду з полтавської губернії — найсильнійший чоловік в Росії і Европі, стане до боротьби з чемпіоном Греції і Малої Азії, — Д. Тофальосом.

Імя Івана Піддубного знане скрізь в світі — як в Европі так також в Америці. Іван Піддубний вже чоловік немолодий, поважний господар-хлібороб з українських степів визиває тепер в Америці і Канаді всіх найбільших силачів і атлетів і переважно всіх їх поконує.

Проти українсько-російського борця тяжко утриматися найсильнійшим і найславнійшим атлетам-силачам світа.

В другій парі буде боротися молодий Збишко — „Льолек" — сестрінок знаних силачів Сташка і Владка Збишків з німецьким чемпіоном Гансом Шміт.

В третій парі станують до боротьби жвавий і звинний італіянський атлет І. Стокка з завзятим, незвичайної сили Литвином, Анди Бразаускас.

Ціла боротьба в Ансонії буде незвичайно цікава, бо виступлять в ній самі найліпші атлети.

Українці і Русскі з Ансонії, Дерби і околиці повинні громадно явитися на боротьбі, щоби пізнати особисто свого непоборимого родимця Івана Піддубного, потомка українських запорожських козаків.

Початок точно о 8. вечером. Тікети від 5-ої години при касі в Ansonia Opera House Bldg. Тікети до набуття перед днем боротьби в John J. Sobin, 3 Clifton Ave., Ansonia, Conn.

Дня 19. апріля Іван Піддубний буде боротися в Ню Бритен, Конн. в Jester Hall, а 20-го апріля виступить в Ню Гейвен, Конн., в Music Hall. 86-7

ПРИГАДУЮТЬ СХІДНУ ГАЛИЧИНУ.

Скільки разів виплине Польща на филі широкої міжнародньої політики, перед нею стає як докір совісти справа уярмленої Галицької Землі...

У відповідь на зголошені Польщею претенсії до місця в Раді Союза Народів, пише поважний лондонський орґан англійської консервативної партії „Spectator" м. и. таке:

„Хоча побідна антанта старалася удержати польську експанзію в розумних границях, проте Польща перейшла над сим власновільно до дневного порядку й на власну руку вмашерувала до Східної Галичини та Вильна. Через ті вчинки Польща являється нині державою з 27 міліонами мешканців. Може ґенерал Желіговскі має тепер апетит заняти місце постійного члена в Раді Союза Народів? Або якби то було, якби признано се місце Корфантому за його шлеські подвиги? Колиж тепер відкидається засаду наділювання постійним місцем в Раді Союза Народів тільки великодержави, то Рада Союза Народів стає або союзом упривілейованих держав, або побільшена понад міру, вона робиться через те непрацездатною. І тоді станеться з Радою Союза Народів, якої рішення мусить западати одноголосно, те саме, що було колись зі старим польським соймом...

Берлінський „Vorwärts", навязуючи до промови Скшиньского в польськім соймі з 25. лютого в справі польського домагання постійного місця в Раді Союза Народів, пригадує справу насильної окупації Вильна ґен. Желіґовским і вкінці пише:

„Треба нарешті пригадати також підступний напад Польщі на Східну Галичину, бо в сьому випадку Польща так само як у справі Вильна не мала до того підстави в ніякому міжнародньому договорі".

Також в инших великих европейських пресових орґанах пригадується Польщі її злочин, доконаний на українській Східній Галичині.

В світлі сих фактів не є дивною річею та форса, з якою Польща плекає явних і замаскованих хрунів, щоб доказати перед світом, що український нарід погодився з польським насильством...

ЩЕ ОДИН ПРИЧИНОК ДО ПОЛЬСЬКОЇ ШКІЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ.

У, даному випадку наведемо факт, що мав місце не на українській національній території, але у Вильні. Істнувала там з давен давна православна духовна семинарія, в якій виховувалися кандидати духовного стану передовсім Білоруси. Ту духовну семинарію польська шкільна влада цілковито спольонізувала. Перетворила її в восьмиклясову ґімназію і перебрала на державний етат. При ґімназії остала ще одинока памятка про давну православну семинарію, а то: дві богословські кляси. Вони на державний етат не перейшли, а тому й ведуть дуже невідрадну веґетацію. За те ґімназією интересуються Поляки дуже сердечно. Перш за все вона цілком польська, а далі з неї звільнили всіх православних учителів, не зважаючи на те, що тому спротивилася православна митрополича консисторія у Варшаві. Та православна консисторія і православна автокефалія — одна справа, а виховання православних священиків друга справа. Майбутніх православних священиків, по думці польської шкільної адміністрації, повинні виховувати не тільки католики, але й родовиті Поляки і до того обовязково шовіністи. Ось як виглядає ця незрівнана політика релігійної та національної толеранції на практиці.

ДО ОДНОСЕЛЬЧАН УСТЯ ЕПИСКОПСЬКОГО, ПОВ. БОРЩІВ.

Повідомляють з нашого місточка Устя, що дім читальняний, на котрий наші родимці просили жертв, стоїть вже під дахом. Як на наше місточко, котре так сильно знищене военною хуртовиною, те діло гідне належної похвали, особливо, коли взяти під увагу, що наші брати о власних силах взялися до будови так гарного дому. Душею тої щирої і завзятої праці є щойно прибувший до нас священик о. Тадей Жеґалович, котрий як був. сот. У. Г. Армії пройшовши визвольний бій а тепер як священик стає до тихої народньої праці. Він то з власних фондів офірував на читальню $60, чим дав доказ патріотизму ділом. І прочі щирі робітники працюють до послідних сил, щоб докінчити почате діло. Так пишуть ті котрі пройшли марево війни та голоду.

Всіх інтересуючихся устецькою справою прошу в імени комітету будови народного дому в Устю еп. поспішити з жертвами і прислужитися до викінчення сего гарного діла.

Жертви слати впрост до краю на руки о. Тадея Жеґаловича в Устю Епископськім, поч. Мельниця, повіт Борщів.

По близші інформації просимо відноситись на адресу:

Стефан Зайшлий
Post Office, Raritan, N. J.

Канадійські часописі проситься о передрук.

Добувають останніх сил ради народнього діла, щоб красше устоятись перед ненаситним сусідом на своїй рідній землі. А щож на се ми, односельчане Устя і околиці? Не вжеж можемо спокійно слухати того всього і спокійно глядіти на ту спрацьовану і голодом виснажену руку, протягнуту в сторону земляків за море? Не ради своєї користи власної просять вони помочи, а ради справи народної. Тож і не слід нам спокійно вислухати тих просьб, а потім ще спокійнійше махнути на те все рукою. Мовляв: їм треба, хай будують. Кождий з нас повинен знати, що на кождім з нас міліонів стан стоїть і за міліони треба здати нам отвіт. Тим більше треба боронити рідного краю, чим сильнійше ворог напирає.